

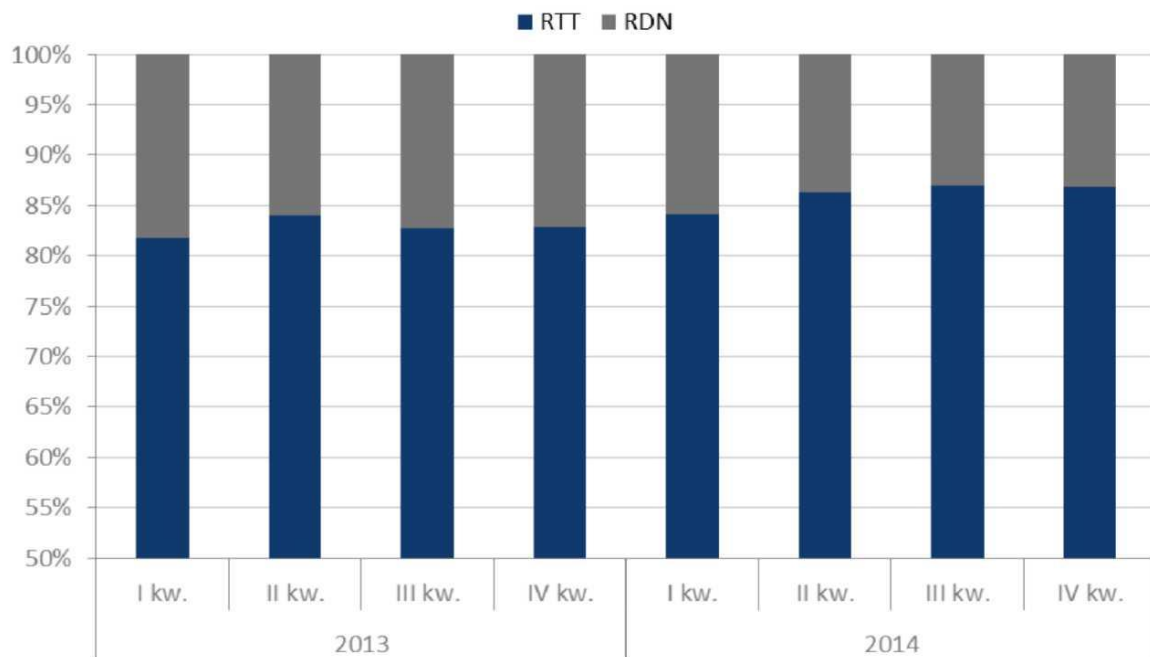
Ceny energii elektrycznej

Rynek krajowy - Obroty

Płynność na Rynku Dnia Następnego („RDN”) prowadzonego przez Towarową Giełdę Energii S.A. („TGE”) w 2014 roku zwiększyła się o ponad 7% w stosunku do 2013 roku. Przy czym wzrost płynności, którym charakteryzował się RDN w pierwszej połowie 2014 roku (+16% rok do roku) w drugiej połowie roku uległ znacznemu osłabieniu, co w rezultacie spowodowało niewielki spadek obrotów (-1% rok do roku). Głównym powodem odwrócenia się tendencji na rynku były znaczne wahania cen, a w konsekwencji wycofanie się części handlujących z tego segmentu obrotu ze względu na amplitudę wahań cen oraz rosnące ryzyko. Łączny wolumen obrotu na RDN w 2014 roku wyniósł 23,74 TWh.

Na Rynku Transakcji Terminowych („RTT”) dodatni trend obrotu utrzymywał się przez cały 2014 rok, osiągając dynamikę wzrostu na poziomie 37% w ujęciu rok do roku. W 2014 roku nastąpiła zmiana w strukturze handlowanych produktów - nastąpił spadek udziału kontraktów typu PEAK w stosunku do produktu BASE z 20% do 11%. Łączny wolumen obrotu na RDN oraz RTT wzrósł o 32% osiągając w 2014 roku 170,87 TWh. Oznacza to, że obrót na TGE przekracza poziom krajowego zużycia energii elektrycznej wynoszącego narastająco od stycznia do grudnia 2014 roku 158,73 TWh. Nadwyżka wolumenu obrotu nad krajowym zużyciem energii elektrycznej wskazuje na coraz większy obrót spekulacyjny oraz rosnącą dynamikę zarządzania portfelem energii elektrycznej, które to pozytywnie wpływają na płynność rynku.

Rysunek: Kwartalna relacja obrotu na RDN do obrotu na RTT w latach 2013-2014.

Rynek krajowy - Ceny Rynek Dnia Następnego

W 2014 roku ceny na RDN wykazywały zauważalną tendencję wzrostową zapoczątkowaną w styczniu 2014 roku. Średnia cena na RDN (indeks IRDN) w 2014 roku wynosiła 184,15 PLN/MWh wobec 155,98 PLN/MWh w analogicznym okresie 2013 roku, co oznacza **wzrost o 18%**.

W I kwartale 2014 roku ceny wzrosły o +3% (w ujęciu rok do roku), kwartał II i III wyceniany był już na wyższym poziomie - odpowiednio o 21% i 20% (w relacji rok do roku), w IV kwartale ceny ukształtowały się na poziomie wyższym o 31% (w ujęciu rok do roku).

Dodatkowo ceny w 2014 roku charakteryzowały się zmiennością o 58% wyższą niż w roku 2013. **Było to spowodowane nie tylko wzrostem cen w godzinach szczytowych (indeks sIRDN wzrósł o 25% w ujęciu rok do roku), ale także ich spadkiem w godzinach pozaszczytowych (indeks offIRDN spadł o 3% rok do roku).** Wskazuje to na powiększającą się amplitudę wahań cen - indeks sIRDN stanowi 164% indeksu offIRDN, podczas gdy rok wcześniej stanowił 127%.

Silny wzrost cen w godzinach szczytowego zapotrzebowania wynika z konieczności uruchamiania kolejnych jednostek wytwórczych ze stosu wytwórczego, które charakteryzują się wysokimi kosztami zmiennymi.

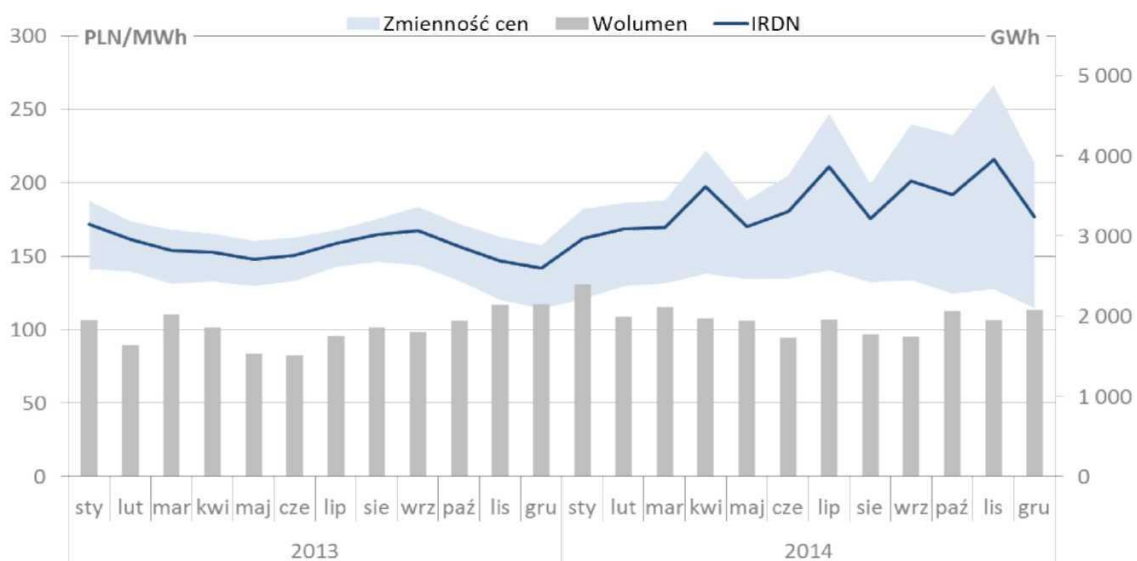
Spadek cen w godzinach pozaszczytowych był związany ze zmieniającą się strukturą produkcji energii elektrycznej, a zwłaszcza dynamicznym wzrostem generacji ze źródeł wiatrowych wynoszącym +23,38% w ujęciu rok do roku (wg PSE S.A.).

Na wysokość cen na RDN w Polsce w 2014 roku główny wpływ miały:

- zmiana sposobu wynagrodzenia Jednostek Grafikowych wytwórczych aktywnych (JGwa) w ramach regulacyjnej usługi systemowej operacyjnej rezerwy mocy;
- niska rezerwa mocy w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym.

Najwyższe średnie miesięczne ceny na RDN zanotowano w listopadzie, kiedy indeks IRDN przekroczył 215 PLN/MWh. Najdroższym dniem roku była pierwsza środa grudnia przy IRDN wynoszącym 452,26 PLN/MWh oraz jednostkowych cenach przekraczających poziom 1.000 PLN/MWh w godzinach szczytowego zapotrzebowania na moc.

Rysunek: Miesięczne notowania oraz zmienność cen na RDN w latach 2013-2014 (TGE).

średnia cena arytmetyczna ze wszystkich transakcji na sesji giełdowej (IRDN) oraz rozpiętość cen (sIRDN, offIRDN)

Rynek Transakcji Terminowych

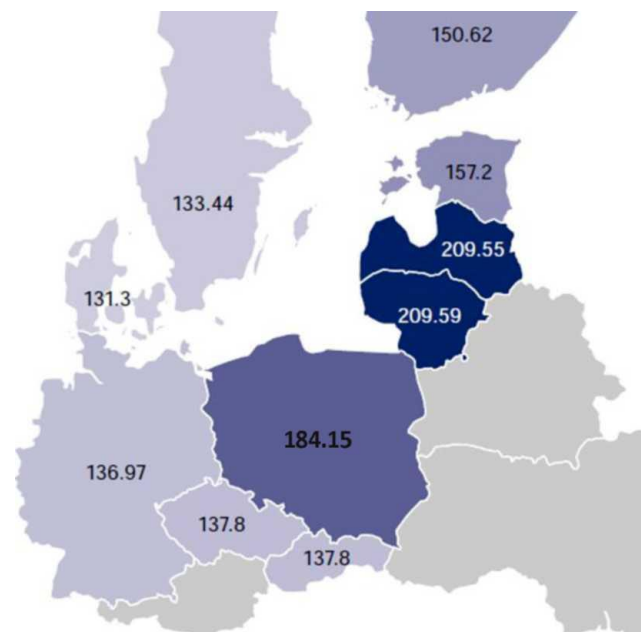
W 2014 roku obserwowaliśmy wzrosty cen zarówno kontraktów BASE, jak i PEAK. Były one wspierane przez pozytywne informacje płynące z polskiej gospodarki, zwłaszcza rosnącą dynamikę wzrostu produktu krajowego brutto oraz produkcji przemysłowej. **Na ogólny wzrost cen na rynku, zarówno na rynkach RDN i RTT, wpływ miała przyjęta nowelizacja IRiESP, w części Bilansowanie Systemu i Zarządzanie Ograniczeniami Systemowymi, aktualizująca sposób funkcjonowania usługi Operacyjnej Rezerwy Mocy.**

Wycena instrumentu terminowego typu **pasmo roczne na 2015 rok** (BASE_Y-15) osiągnęła w 2014 roku średnią cenę na poziomie 167,92 PLN/MWh, co oznacza **5% wzrost w stosunku do roku poprzedniego**. Produkt typu **szczyt roczny** na 2015 rok (PEAK5_Y-15) był notowany w 2014 roku średnio po 218,69 PLN/MWh, co oznacza, że **cena wzrosła o ponad 15% w stosunku do 2013 roku**. Najtańszym miesiącem w 2014 roku na RTT był styczeń ze średnią ceną BASE_Y-15 wynoszącą 158,04 PLN/MWh, najdroższym natomiast był grudzień przy średniej cenie o 11% wyższej od średniej styczniowej.

Rynek międzynarodowy

W 2014 roku ceny na rynku polskim znajdowały się powyżej wartości notowanych na rynkach szwedzkim, niemieckim, czeskim i słowackim. W 2014 roku średnia cena na rynku niemieckim spadła o 13% w porównaniu do 2013 roku - główną przyczyną spadku cen był wzrost generacji wiatrowej i fotowoltaicznej. Jeszcze większy spadek cen odnotowano na rynku skandynawskim (-20%), zdeterminowany sytuacją hydrologiczną. Wzrost średniej ceny na rynku polskim przy silnych spadkach na rynkach zagranicznych doprowadził do sytuacji, w której rodzimy rynek stał się najdroższym spośród wcześniej wymienionych. Przyczyniło się to w 2014 roku do zmiany salda wymiany zagranicznej na dodatnie.

Rysunek: Porównanie średnich cen na rynku polskim oraz rynkach europejskich w 2014 roku.

W 2014 roku sytuacja w zakresie fizycznych przepływów mocy uległa diametralnej zmianie. W związku z niższymi cenami energii elektrycznej na rynkach ościennych oraz ze względu na niską rezerwę mocy saldo wymiany zagranicznej było dodatnie. Zanotowano zdecydowany wzrost importu (niemal 72% wzrost w ujęciu rok do roku) przy spadku eksportu (-5% w ujęciu rok do roku). Niezmiennie, najwięcej energii importowane jest z Niemiec oraz ze Szwecji, natomiast eksport odbywa się głównie do Czech oraz Słowacji.

Rysunek: Miesięczny import, eksport oraz saldo wymiany zagranicznej w latach 2013-2014.

